

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 12, ст.95)

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 762-IV від 15.05.2003, ВВР, 2003, № 30, ст.247

№ 1193-VII від 09.04.2014, ВВР, 2014, № 23, ст.873

№ 1602-VII від 22.07.2014, ВВР, 2014, № 41-42, ст.2024

№ 191-VIII від 12.02.2015, ВВР, 2015, № 21, ст.133

№ 2059-VIII від 23.05.2017, ВВР, 2017, № 29, ст.315

№ 124-IX від 20.09.2019, ВВР, 2019, № 46, ст.295

№ 2573-IX від 06.09.2022

№ 2849-IX від 13.12.2022}

{У тексті Закону слова "засоби масової інформації" в усіх відмінках і числах замінено словом "медіа" згідно із Законом № 2849-IX від 13.12.2022}

Цей Закон встановлює правові та організаційні засади вилучення з обігу, переробки, утилізації, знищення або подальшого використання неякісної та небезпечної продукції з метою недопущення негативного впливу такої продукції на життя, здоров'я людини, майно і довкілля.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Неякісна та небезпечна продукція

У цьому Законі до неякісної та небезпечної продукції відноситься:

продукція, яка не відповідає вимогам чинних в Україні нормативно-правових актів стосовно відповідних видів продукції щодо її споживчих властивостей;

{Абзац другий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

продукція, яка не відповідає обов'язковим вимогам чинних в Україні нормативно-правових актів щодо її безпеки для життя і здоров'я людини, майна і довкілля;

{Абзац третій статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

продукція, якій з метою збуту споживачам виробником (продавцем) навмисне надано зовнішнього вигляду та (або) окремих властивостей певного виду продукції, але яка не може бути ідентифікована як продукція, за яку вона видається;

продукція, під час маркування якої порушено встановлені законодавством вимоги щодо мови маркування та (або) до змісту і повноти інформації, яка має при цьому повідомлятися;

продукція, строк придатності якої до споживання або використання закінчився;

продукція, на яку немає передбачених законодавством відповідних документів, що підтверджують якість та безпеку продукції.

Стаття 2. Терміни та їх визначення

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

власник продукції - фізична або юридична особа - суб'єкт підприємницької діяльності усіх форм власності, що виробляє чи реалізує відповідну продукцію;

продукція - будь-яка продукція (товари) вітчизняного виробництва або імпортована на митну територію України, призначена для споживання та (або) виробництва іншої продукції, у тому числі напівфабрикати і сировина, а також матеріали, які використовуються у процесі її виробництва, зберігання, транспортування, реалізації, пакування та маркування;

вилучення продукції з обігу - фактичне припинення обігу (реалізації) продукції, здійснене в установленому порядку, за рішенням власника продукції або спеціально уповноважених органів виконавчої влади в межах їх повноважень;

обіг продукції - рух продукції шляхом переходу права власності на неї починаючи з моменту введення її в обіг і закінчуючи споживанням, використанням або вилученням з обігу;

введення продукції в обіг - виготовлення або ввезення на митну територію України продукції з наступною її реалізацією на території України;

використання вилученої з обігу продукції - дії, в результаті яких забезпечується недопущення негативного впливу вилученої з обігу продукції на життя, здоров'я людини, майно і довкілля;

утилізація вилученої з обігу продукції - використання продукції як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів;

знищення вилученої з обігу продукції - механічна, фізико-хімічна, біологічна або інша обробка та розміщення (захоронення) продукції або її залишкових компонентів у спеціально визначених місцях;

переробка вилученої з обігу продукції - будь-які технологічні операції, пов'язані із зміною фізичних, хімічних чи біологічних властивостей вилученої з обігу продукції з метою підготовки її до утилізації або подальшого використання цієї продукції за умови приведення її у відповідність з вимогами нормативно-правових актів;

{Абзац десятий статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

поводження з вилученою з обігу продукцією - дії, спрямовані на переробку, утилізацію або знищення вилученої з обігу продукції.

Стаття 3. Сфера дії Закону

Цей Закон регулює відносини, що виникають у процесі вилучення з обігу, переробки, утилізації, знищення або подальшого використання неякісної та небезпечної продукції, і поширюється на власників неякісної та небезпечної продукції, органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, а також підприємства, що здійснюють переробку, утилізацію або знищення вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції.

Дія цього Закону не поширюється на власників продукції, діяльність яких пов'язана з виготовленням та участю в обігу військової, мисливської, спортивної вогнепальної зброї та боєприпасів до неї; холодної та пневматичної зброї; вибухових речовин; спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, індивідуального захисту, активної оборони і засобів для виконання спеціальних операцій і оперативного-розшукових заходів; особливо небезпечних хімічних речовин; ядерного матеріалу, спеціального розщепленого матеріалу, іншої продукції в сфері використання ядерної енергії; лікарських і наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, а також тих власників продукції, що здійснюють міжнародні передачі товарів, які підлягають державному експортному контролю.

Стаття 4. Законодавство про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції

Законодавство про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції складається з законів України "Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини", "Про відходи", "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", "Про захист прав споживачів", цього Закону та інших нормативно-правових актів.

Розділ II. ПОРЯДОК ВИЛУЧЕННЯ З ОБІГУ НЕЯКІСНОЇ ТА НЕБЕЗПЕЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Стаття 5. Вилучення неякісної та небезпечної продукції з обігу

Неякісна та небезпечна продукція підлягає обов'язковому вилученню з обігу.

Вилучення неякісної та небезпечної продукції з обігу здійснюється власником цієї продукції за його рішенням або за рішенням спеціально уповноважених органів виконавчої влади відповідно до їх повноважень.

Стаття 6. Вилучення неякісної та небезпечної продукції з обігу за рішенням її власника

Власник продукції зобов'язаний вилучити з обігу неякісну та небезпечну продукцію, привести її, при можливості, у відповідність з вимогами відповідних нормативно-правових актів або забезпечити переробку, утилізацію чи знищення такої продукції у порядку, передбаченому цим Законом.

{Стаття 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

Стаття 7. Вилучення неякісної та небезпечної продукції з обігу і подальше поводження з нею за рішенням спеціально уповноважених органів виконавчої влади

Спеціально уповноважені органи виконавчої влади, які здійснюють державний контроль і нагляд за якістю та безпечністю продукції (далі - спеціально уповноважені органи виконавчої влади), на підставі результатів відповідних перевірок видають у межах своїх повноважень обов'язкові для виконання власником продукції рішення про вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальше поводження з нею.

Стаття 8. Порядок вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і повернення її в обіг

Вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції здійснюється власником цієї продукції шляхом недопущення можливості її реалізації, споживання чи використання за призначенням, а також шляхом повернення її суб'єктами підприємницької діяльності, в яких ця продукція знаходиться на підставі договорів доручення, схову, перевезення та інших цивільно-правових договорів, що не передбачають передачі прав власності на продукцію.

Вилучена з обігу неякісна та небезпечна продукція повинна зберігатися власником у належно обладнаних і опломбованих (опечатаних) приміщеннях.

При приведенні вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції у відповідність з вимогами нормативно-правових актів, які встановлюють вимоги до відповідних видів продукції, зазначена продукція повертається в обіг за рішенням спеціально уповноважених органів виконавчої влади.

{Частина третя статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

Розділ III. ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ ВИЛУЧЕННЯ З ОБІГУ НЕЯКІСНОЇ ТА НЕБЕЗПЕЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ І ПОДАЛЬШОГО ПОВОДЖЕННЯ З НЕЮ

Стаття 9. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею

До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею належить:

реалізація державної політики у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею;

спрямування та координація роботи міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею;

встановлення загальних вимог щодо порядку, умов та правил переробки, утилізації, знищення або подальшого використання вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції.

Кабінет Міністрів України може здійснювати інші повноваження у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею відповідно до законів України.

Стаття 10. Повноваження Автономної Республіки Крим у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею

До повноважень Автономної Республіки Крим у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею належить:

участь у формуванні державної політики у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею;

здійснення заходів щодо вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею відповідно до законодавства України;

контроль за додержанням законодавства фізичними та юридичними особами, які здійснюють діяльність щодо вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею на території Автономної Республіки Крим.

Законами України до повноважень Автономної Республіки Крим можуть бути віднесені також інші повноваження у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею.

Стаття 11. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею

До повноважень місцевих державних адміністрацій у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею належить:

взаємодія з органами місцевого самоврядування у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею;

організація та сприяння створенню підприємств усіх форм власності, що здійснюють переробку, утилізацію або знищення вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції.

Під час підготовки проектів місцевих бюджетів місцеві державні адміністрації вносять пропозиції щодо залучення коштів, необхідних для здійснення заходів щодо вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею.

Стаття 12. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею

До повноважень органів місцевого самоврядування у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею належить вирішення питань щодо розміщення на своїй території підприємств, які здійснюють переробку, утилізацію або знищення вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції, в тому числі прийняття рішень про відведення земельних ділянок для розміщення цих підприємств, а також здійснення інших повноважень відповідно до законів України.

Стаття 13. Спеціально уповноважені органи виконавчої влади у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею

Спеціально уповноваженими органами виконавчої влади, що приймають рішення про вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальше поводження з нею, є центральні органи виконавчої влади, до відання яких належать питання забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, захисту прав споживачів, охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки, їх територіальні органи в Автономній Республіці Крим, областях, районах, містах Києві і Севастополі та інші органи виконавчої влади відповідно до їх повноважень.

{Стаття 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

Стаття 14. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею

{Назва статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2573-IX від 06.09.2022}

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею належить:

{Абзац перший статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2573-IX від 06.09.2022}

здійснення державної санітарно-гігієнічної експертизи проектно-кошторисної документації підприємств, що здійснюють переробку, утилізацію або знищення вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції;

{Абзац третій статті 14 виключено на підставі Закону № 191-VIII від 12.02.2015}

встановлення санітарно-гігієнічних вимог до продукції, що виготовляється в результаті утилізації;

розроблення, погодження та затвердження нормативно-правових актів, що встановлюють порядок та умови використання, утилізації, знищення неякісної та небезпечної продукції;

{Абзац п'ятий статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

виконання інших повноважень, передбачених законами України.

{Статтю 15 виключено на підставі Закону № 124-IX від 20.09.2019}

Стаття 16. Повноваження центрального органу виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки і його органів на місцях у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею

До повноважень центрального органу виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки і його органів на місцях у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею належить:

{Абзац другий статті 16 виключено на підставі Закону № 1193-VII від 09.04.2014}

координація і забезпечення здійснення оцінки впливу на довкілля та надання висновку з оцінки впливу на довкілля щодо проектно-кошторисної документації підприємств, що здійснюють переробку, утилізацію або знищення вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції;

{Абзац третій статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2059-VIII від 23.05.2017}

розроблення, погодження та затвердження нормативно-правових актів, що встановлюють порядок та умови використання, утилізації, знищення конкретних видів неякісної та небезпечної продукції;

{Абзац четвертий статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

{Абзац п'ятий статті 16 виключено на підставі Закону № 191-VIII від 12.02.2015}

виконання інших повноважень, передбачених законами України.

Стаття 17. Повноваження інших спеціально уповноважених органів виконавчої влади у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею

Повноваження інших спеціально уповноважених органів виконавчої влади у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею визначаються законами України.

Розділ IV. ПЕРЕРОБКА, УТИЛІЗАЦІЯ, ЗНИЩЕННЯ АБО ВИКОРИСТАННЯ ВИЛУЧЕНОЇ З ОБІГУ НЕЯКІСНОЇ ТА НЕБЕЗПЕЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Стаття 18. Порядок, умови та правила переробки, утилізації, знищення або подальшого використання вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції

Загальні вимоги щодо порядку, умов та правил переробки, утилізації, знищення або подальшого використання вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Порядок, умови та правила переробки, утилізації, знищення або подальшого використання конкретних видів вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції

розробляються та затверджуються спеціально уповноваженими центральними органами виконавчої влади в межах їх повноважень.

{Частина третю статті 18 виключено на підставі Закону № 191-VIII від 12.02.2015}

Стаття 19. Вимоги до підприємств, що здійснюють переробку, утилізацію або знищення вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції

Підприємства, що здійснюють переробку, утилізацію або знищення вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції, зобов'язані:

забезпечувати належні безпечні для здоров'я людини та довкілля умови переробки, утилізації або знищення вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції;

забезпечувати переробку, утилізацію або знищення вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції з додержанням вимог відповідних нормативно-правових актів;

{Абзац третій частини першої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

вести облік надходження, а також переробки, утилізації або знищення вилученої з обігу продукції;

забезпечувати професійну підготовку, постійне підвищення кваліфікації фахівців;

{Абзац п'ятий частини першої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом № 191-VIII від 12.02.2015}

своєчасно інформувати органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, а також населення через медіа про аварії та екстремальні ситуації на підприємстві;

своєчасно та кваліфіковано проводити ліквідацію аварій та екстремальних ситуацій на підприємстві;

виконувати вимоги відповідних нормативно-правових актів щодо переробки, утилізації або знищення вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції;

{Абзац восьмий частини першої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

не допускати несанкціонованого використання вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції і зберігання такої продукції в непередбачених місцях.

{Частина другу статті 19 виключено на підставі Закону № 191-VIII від 12.02.2015}

Стаття 20. Оплата робіт, пов'язаних з переробкою, утилізацією, знищенням або подальшим використанням вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції

Оплата робіт, пов'язаних з переробкою, утилізацією, знищенням або подальшим використанням вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції, здійснюється власниками цієї продукції.

Стаття 21. Переробка, утилізація, знищення або подальше використання вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції, власник якої невідомий

У разі виявлення неякісної та небезпечної продукції, яка не має власника або власник якої невідомий, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування після одержання відповідного висновку спеціально уповноважених органів виконавчої влади забезпечують за рахунок коштів місцевих бюджетів переробку, утилізацію, знищення або подальше використання цієї продукції згідно з вимогами, встановленими цим Законом.

Відповідні місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування вживають заходів до встановлення власника неякісної та небезпечної продукції, який зобов'язаний відшкодувати всі витрати, пов'язані з переробкою, утилізацією, знищенням або подальшим використанням цієї продукції.

Розділ V. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПОВОДЖЕННЯ З НЕЯКІСНОЮ ТА НЕБЕЗПЕЧНОЮ ПРОДУКЦІЄЮ. ВИРІШЕННЯ СПОРІВ З ПИТАНЬ ВИЛУЧЕННЯ З ОБІГУ НЕЯКІСНОЇ ТА НЕБЕЗПЕЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ І ПОДАЛЬШОГО ПОВОДЖЕННЯ З НЕЮ

Стаття 22. Відповідальність за порушення законодавства про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції

Особи, винні в порушенні законодавства про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції, несуть дисциплінарну, адміністративну, цивільну, кримінальну відповідальність відповідно до закону.

Посадові особи органів виконавчої влади у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею несуть відповідальність відповідно до закону.

{Стаття 22 в редакції Закону № 1602-VII від 22.07.2014}

Стаття 23. Virішення спорів у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею

Спори у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею розглядаються судом.

{Стаття 23 із змінами, внесеними згідно із Законом № 762-IV від 15.05.2003}

Розділ VI. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ВИЛУЧЕННЯ З ОБІГУ НЕЯКІСНОЇ ТА НЕБЕЗПЕЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ І ПОДАЛЬШОГО ПОВОДЖЕННЯ З НЕЮ

Стаття 24. Участь України у міжнародному співробітництві у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею відповідно до норм міжнародного права.

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, то застосовуються правила міжнародного договору.

Розділ VII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
2. Нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.
3. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:
  - привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
  - відповідно до компетенції забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;
  - забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України

Л.КУЧМА

м. Київ
14 січня 2000 року
№ 1393-XIV

Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції
Закон України від 14.01.2000 № 1393-XIV
Редакція від **01.10.2023**, підстава — [2573-IX](#)
Постійна адреса:
<https://zakon.rada.gov.ua/go/1393-14>

Законодавство України
станом на 31.03.2026

чинний

1393-14

Публікації документа

- Урядовий кур'єр від 01.03.2000

- **Офіційний вісник України** від 03.03.2000 — 2000 р., № 7, стор. 24, стаття 245, код акта 14463/2000
- **Відомості Верховної Ради України** від 24.03.2000 — 2000 р., № 12, стаття 95